

IK BEN *dol* OP HET *woord* *svarabhaktivocaal*

Katinka Polderman, cabaretier in hart en nieren, staat niet alleen op een podium. Als eeuwige twijfelaar maakt ze beslisbomen voor de *Volkskrant* en schrijft ze verhalenbundels en kinderboeken. Taal heeft voor haar geen geheimen, het is namelijk haar gereedschap.

HOE BEN JE IN DE WERELD VAN DE KLEINKUNST TERECHTGEKOMEN?

Ik wist het ik al heel jong: ik wil cabaretière worden. Toen ik leerde schrijven, wilde ik schrijver worden. Toen ik leerde rijmen, wilde ik dichter worden. Toen ik toneel op school kreeg, wilde ik toneelspeler worden. Dat komt allemaal bij elkaar in cabaret. Zo begon ik op de middelbare school liedjes te schrijven. Ik dacht dat het Nederlandstalige punk was, omdat er een elektrische gitaar bij zat. Dankzij Jeroen van Merwijk ontdekte ik: 'Hé, ik maak cabaret.' Op mijn veertiende trad ik op in cafés. Dat was een makkelijke manier om geld te verdienen. Na mijn havo-examen ging ik naar de kleinkunstacademie, waarna ik het Leids Cabaretfestival won en kon gaan optreden als cabaretière.

HUMOR IS EEN BELANGRIJK ASPECT BINNEN HET CABARET. IS HET NEDERLANDS EEN TAAL DIE ZICH GOED LEENT OM GRAPPEN TE MAKEN?

Humor werkt in elke taal waar je in thuis bent. De ene taal is misschien wat subtieler, de andere heeft dan weer veel woorden voor gevoelens. Wat ik in het Nederlands bijvoorbeeld heel fijn vind, is dat er een onderscheid is tussen *u* en *jij*. Daar maak ik in mijn beslisbomen altijd handig gebruik van, want door die *u* krijgt het automatisch iets formeels en afstandelijks. Als je dan iets heel kinderachtigs zegt, dan werkt dat grappig door die afstand. Dat zou dus in het Engels veel moeilijker zijn.

DENK JE BIJ HET MAKEN VAN TEKSTEN EN LIEDJES BEWUST NA OVER TAAL?

Ik ga altijd op zoek naar het woord dat het beste past. Het woord *ontiegelijk* bijvoorbeeld, ik zou in de plaats ook *erg* of *ontzettend* kunnen gebruiken, maar *ontiegelijk* zegt dan toch wel meer. Als ik een liedje schrijf, moet niet de rijm bepalen wat ik wil zeggen. Dat is een fout die je best wel vaak ziet in liedjes. De klemtonen

moeten kloppen, dus daar denk ik zeker over na. Taal is uiteindelijk mijn gereedschap. Ik ben ook veel bezig met het Zeeuwse dialect. Zo heb ik *De Gruffalo*, een kinderboek, in het Zuid-Bevelands dialect vertaald en samen met bluesband The Juke Joints een cd opgenomen. Ik heb het gevoel dat de verschillende dialecten in Nederland wat aan het uitsterven zijn. Gezien ik de mogelijkheid heb, is het mijn missie geworden om deze vast te leggen voor de toekomst.

KINDERBOEKEN ZIJN IETS HELEMAAL ANDERS DAN DE SOMS EXPLICIETE TEKSTEN IN JE MUZIEK. HOE BEN JE DAAR-MEE BEGONNEN?

Ik werd ervoor gevraagd en dat leek me wel leuk. Zo heb ik twee boekjes uitgebracht met telkens vier verhaaltjes voor beginnende lezers. Dat puzzeltje vind ik heel erg leuk: je kan veel woorden niet gebruiken, omdat ze te ingewikkeld zijn. Franse leenwoorden bijvoorbeeld moet je echt mijden. Te veel lettergrepen kan ook niet. Het is echt een puzzel. Het moet rijmen, het metrum moet kloppen, maar het vertelt ook een verhaaltje dat past bij de tekeningen in het boek. Bij AVI-boekjes heb je nog veel strenge regels per niveau op basis van wat kinderen die maanden hebben geleerd. Zo'n boekje zou ik ook heel graag eens willen schrijven. Zo mag je bijvoorbeeld voor sommige niveaus geen enkel woord met de *au* of met *sch* gebruiken in het hele verhaal en toch moet je dan op zoek gaan naar een goede cadans in je zinnen, dat lijkt me geweldig.

OM AF TE SLUITEN, WAT IS JOUW FAVORIETE WOORD?

Ik ben dol op het woord *svarabhaktivocaal*. Bijvoorbeeld, je hebt het woord *melk*, maar als mensen het uitspreken, dan zeggen mensen eigenlijk *melek* met een *e* achter de *l*. Die *e* noemen ze de svarabhaktivocaal. Ik heb er lang over gedaan om het woord te onthouden en als ik nu de kans krijg om het te zeggen, dan neem ik hem. Het klinkt heel exotisch en het is ook zo leuk dat het gaat over een fenomeen waar weinig mensen zich bewust van zijn, maar dat er wel overal is.

